

Bijdragen aan een succesvolle overgang naar hbo/wo voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte

Infosheet voor v(s)o-professionals

Hoe draag je bij aan een succesvolle overgang van v(s)o naar hbo/wo?

De overgang van voortgezet (speciaal) onderwijs (v(s)o) naar het hoger beroepsonderwijs (hbo) of universiteit (wo) kan uitdagend zijn voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Niet alleen de manier van leren verandert, maar ook de begeleiding. Een doorgaande onderwijs- en ondersteuningslijn is dan ook van belang.

In Nederland heeft 57% van de studenten een ondersteuningsbehoefte, dit betreft studenten met een fysieke beperking, psychische of mentale problemen, een chronische ziekte, of die studeren in bijzondere omstandigheden. Dit kan leiden tot een tragere studievoortgang. Hoe begeleid je als v(s)o-professional de leerlingen effectief bij deze overgang? Deze infosheet biedt praktische tips om de overgang te optimaliseren en de kans op succes te vergroten.

Wat je samen met de leerling kan doen:

1. Ondersteun bij de oriëntatie

- Verwijs naar informatiekaarten zoals ‘Hulp nodig bij je studiekeuze?’ en ‘Grip op je studieproces’.
- Laat de leerling reflecteren op kwaliteiten en mogelijkheden, gekoppeld aan LOB-activiteiten en gesprekken met ouders.
- Stimuleer deelname aan proefstuderen, open dagen en meeloopdagen.
- Adviseer om platforms van hogescholen/universiteiten te verkennen, inclusief die voor studenten met een ondersteuningsbehoefte.
- Raadpleeg Studiekeuze123 voor informatie en beoordelingen van instellingen.
- Wijs op websites van hogescholen/universiteiten voor ondersteuning bij ‘functiebeperkingen’.
- Organiseer een bijeenkomst met oud-leerlingen of werknemers met een ondersteuningsbehoefte.
- Stimuleer het onderzoeken van opleidingen met flexibel onderwijsaanbod.
- Adviseer om programma's die diversiteit en maatwerk bieden.

2. Bespreek de haalbaarheid van voorkeurstudie en beroepspraktijk

- Adviseer de leerling vóór 1 mei contact op te nemen met een studentendecaan of studieadviseur.
- Bespreek het verschil en de uitdagingen tussen beroepsgerichte en wetenschappelijke opleidingen.
- Laat de leerling onderzoeken of de onderwijsaanpak aansluit bij de eigen leerstijl.
- Vraag de leerling om de studiegids van de opleiding te checken of de vakken passen bij diens mogelijkheden.

3. Stimuleer tijdige melding van ondersteuningsbehoefte

- Voorkom studievertraging door de ondersteuningsbehoefte tijdig te melden.
- Bespreek de voordelen en nadelen van het delen van de ondersteuningsbehoefte.
- Adviseer de leerling om in Studielink extra ondersteuning aan te geven, zodat relevante informatie en contact beschikbaar komen.
- Leg uit dat hbo/wo-instellingen studenten verplicht zijn om redelijke aanpassingen te doen en studenten niet mogen weigeren vanwege een ondersteuningsbehoefte.

4. Bespreek het studiekeuzecheck (SKC) advies

- Stimuleer voorbereiding op de SKC en tijdig contact voor benodigde voorzieningen.
- Evalueer het studiekeuzeadvies en bespreek alternatieven bij negatief advies.
- Adviseer contact op te nemen met de onderwijsinstelling voor heroriëntatie bij twijfel.

5. Zorg voor een warme overdracht

- Adviseer om relevante gegevens over ontwikkeling en voorzieningen over te dragen.
- Help bij het opstellen van een overdrachtsdocument.
- Betrek ouders/verzorgers vanaf het begin bij de studiekeuze en de overstap.
- Stimuleer gesprekken met betrokkenen, zoals een hulpverlener, die mee kan gaan naar gesprekken.
- Zorg voor contactmogelijkheden als de leerling vastloopt.

Wet- en regelgeving

- Informeer over de rechten volgens het VN-Verdrag Handicap, de WHW en de Wgbh/cz.
- Wijs op de mogelijkheid om deze wetten in te roepen bij discriminatie en moedig het gebruik van de klachtenprocedure aan.

Financiële voorzieningen

- Informeer over extra financiële voorzieningen via DUO, zoals verlenging diplomatermijn en kwijtschelding studieschuld.
- Adviseer tijdige melding van de situatie bij de studenten-decaan voor het aanvragen van voorzieningen.
- Wijs op het studenten-ondersteuningsfonds als mogelijke vergoeding bij studievertraging.
- Wijs op de studietoelage voor studenten die hun studie niet met een bijbaan kunnen combineren door hun ondersteuningsbehoefte.

Belemmeringen bij begeleiding en voorzieningen

- Leg uit dat het aanvragen van voorzieningen soms weerstand kan oproepen.
- Adviseer om contact op te nemen met een onafhankelijke cliëntondersteuner of ombudsman bij problemen met voorzieningen.

Huisvesting

- Informeer over de uitdagingen bij het vinden van geschikte huisvesting.
- Stimuleer actief zoeken naar kamers en wijs op gespecialiseerde websites en **organisaties** die ondersteuning bieden bij studentenhuishuizing.
- Adviseer het betrekken van ouders/verzorgers bij het zoeken naar geschikte huisvesting.

Wat je als onderwijsprofessional zelf kan doen:

1. Zorg voor actuele kennis van het hbo/wo

- Blijf op de hoogte van gebruikte terminologie en begeleidingsstructuren in het hbo/wo.
- Houd kennis bij over wet- en regelgeving en financiële ondersteuningsmogelijkheden.
- Bezoek congressen/studiedagen of laat je informeren door een collega's.
- Raadpleeg websites van hogescholen, universiteiten, en platforms zoals Studiekeuze123 en ECIO voor informatie over studeren met een ondersteuningsbehoefte.

2. Versterk je netwerk en samenwerking

- Zorg intern voor duidelijke rollen rondom de doorstroom en versterk elkaars expertise.
- Breng zorg en studiekeuze dichterbij elkaar voor een soepele overgang naar vervolgonderwijs.
- Wijs één contactpersoon aan als 'casemanager' voor het hbo/wo.
- Organiseer en bezoek bijeenkomsten zoals regionale decanenkringen.
- Sluit je aan bij regionale netwerkbijeenkomsten tussen v(s)o- en hbo/wo-professionals.

3. Evalueer de overgang naar het hbo/wo

- Evalueer jaarlijks met de onderwijsinstellingen de studievoortgang van studenten met een ondersteuningsbehoefte.
- Vraag leerlingen om feedback over het overgangsproces na een jaar.
- Evalueer of de overgang verloopt volgens de afgesproken beleidskaders.

4. Maak beleid of vul bestaand beleid aan

- Formuleer duidelijke doelen en meetbare resultaten voor beleid rondom de overgang.
- Leg resultaten, procedures en rolbeschrijvingen vast en werk planmatig.
- Monitor en evalueer het beleid jaarlijks en werk samen met andere instellingen voor gezamenlijke richtlijnen.
- Voer de afgesproken verbeteracties uit en benoem behaalde resultaten.
- Zorg voor flexibel beleid met ruimte voor maatwerk voor elke leerling.

5. Begeleiding in het hbo/wo

- Informeer leerlingen over de studentendecaan en diens rol in begeleiding en ondersteuning.
- Moedig vroegtijdig contact met de studentendecaan aan om voorzieningen te regelen.
- Bespreek met de leerling de beschikbare begeleiding in het hbo/wo.
- Leg uit dat, hoewel er geen passend onderwijs zoals in het v(s)o is, er mogelijkheden voor maatwerk bestaan, zoals extra tijd voor tentamens of aangepaste toetsvormen.

Meer informatie

Deze infosheet is gebaseerd op de digitale handreiking 'Bijdragen aan een succesvolle overgang van v(s)o naar hbo/wo voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.

[Klik hier](#) of scan de QR-code voor de volledige handreiking.

Colofon

Titel

Succesvolle overgang van vo naar hbo/wo voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte

Uitgave

2025

Auteurs

Steunpunt Passend Onderwijs

VO-raad

PO-raad

NJi

ECIO

